

BESZÁMOLÓ A BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEM KÖZPONTI KÖNYVTÁRÁNAK 1968. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Héberger Károly

Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára

Munkaterv

Az 1968. évi munkaterv készítésekor meglehetősen sok bizonytalansági tényezővel kellett számolnunk. Ezek döntően az új gazdaságirányítási rendszerrel kapcsolatosak. Míg az új gazdasági mechanizmus bevezetését az üzemekben és vállalatoknál már 1967-ben megkezdtek, kísérleteket végeztek, vagy előkészítették, addig a költségvetési szerveknél fontos rendelkezések és jogszabályok csak az 1968-as év közepén jelentek meg, így az első félév gazdálkodása mindenképpen nehézségekbe ütközött. A várható anyagi problémákra való tekintettel könyvbiztosítási tervszámunkat az 1967. évi tényszámhoz viszonyítva mintegy 1200 kötetrel csökkentettük. Az óvatosság beigazolódtott. A csökkentett tervszámot teljesítettük, a magasabb tervszám azonban teljesítetlen maradt volna. Természetesen a következő években mindent meg kell tennünk a beszerzési keretek emelésére, hogy az elmaradást behozzuk.

Könyvtárunk a tervben szereplő, lényegbevágó feladatait teljesítette, egyes részfeladatoknál túlteljesítette, míg más területek részfeladatait megoldani nem tudta. Ennek egyik oka, hogy munkatársaink döntő többségét női munkások képezik, akik abban az életkorban vannak, amikor munkafeladataik mellett gyermekeik nevelésével intenzíven foglalkoznak. A gyermekes anyák időleges távolléte, a rövid ideig tartó fizetés nélküli szabadságok kivétele nem kis problémát okozott a munkaterv teljesítése, a munkaszervezés és a távollévő munkatársak helyettesítése során.

Kérdések

1968-ban a személyzeti osztállyal és a társadalmi szervekkel együttműködve a tervbe vett nyugdíjazásokat végrehajtottuk. Az év utolsó napján könyvtárunk igazgatóhelyettese is nyugállományba vonult. A Tájékoztató és Bibliográfiai Osztályon egy közlekedési mérnök és egy építészmérnök munkatársat alkalmaztunk.

Az 1968-as év folyamán 13 munkatársunkról készítettünk részint új, részint kiegészítő minősítést.

Néhány munkatársunkat kiállítás rendezésével biztuk meg, hogy e téren is több rutinos dolgozóval rendelkezünk. Ez a kísérletünk eredményesnek bizonyult.

1968-ban - az előző évekhez hasonlóan - szintén nagy gondot fordítottunk munkatársaink szakmai és ideológiai továbbképzésére.

Kiadványok

1968-ban alábbi kiadványaink jelentek meg:

1. Felsőoktatási Szakirodalmi Tájékoztató. A sorozat. Műszaki és természettudományok.

5.évf. 1968. 1.sz. Szerk. Verbóczy Gyuláné. Bp. Tankönyvkiadó, 1968. VIII, 449 p.

5.évf. 1968. 2.sz. Szerk. Végh Ferenc. Bp. Tankönyvkiadó, 1968. VIII, 434 p.

2. Műszaki Egyetemi Könyvtáros. [Közread. a] Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára. Bp.

5.évf. 1968. 1-2.sz. Szerk. Móra László.

Mutató a Műszaki Egyetemi Könyvtáros 1-5. évfolyamához. 1964-1968. Összeáll.: Adorján Károlyné [és] Szendrő Gézőné. Bp. 1968. 18 p.

3. CSÁT József - STEINER József: Hidrosztatikus csapágycs. Annotált bibliográfia. Bp. Népművelési Propaganda Iroda, 1968. 114 p. /Tudományos műszaki bibliográfiák. 9.sz./

4. SÁRKÖZI Zoltán: Árvizek, ármentesítés és folyószabályozás a Szigetközben és az Alsó-Rába vidékén. Bp. Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ, 1968. 68 p. /Műszaki tudománytörténeti kiadványok. 17.sz./

5. A Budapesti Műszaki Egyetem hálózati könyvtárainak jegyzéke. Összeáll.: Adorján Károlyné és Szendrő Gézőné. Bp. 1968. 67 p.

Állománygyarapítás

Könyvállományunk 1968-ban 10 340 kötettel gyarapodott, melyből vétel 6978, ajándék 1630 és csere 1732 kötet. A szakok szerinti gyarapodást az 1. táblázat szemlélteti.

A könyvállomány gyarapodása szakok szerint

Szak	1968. évi	
	téyzszám /kötet/	%
Ideológia	628	6,1
Általános művek	190	1,9
Filozófia, társadalomtudományok, történelem, földrajz	1 111	10,7
Matematika, fizika, csillagászat, geodézia	1 664	16,1
Kémia, kémiai technológia	928	8,97
Geológia, geofizika, biológia meteorológia, orvostudomány	179	1,8
Gépészet, anyagvizsgálat, közlekedés	1 142	11,-
Elektrotechnika	967	9,-
Kohászat, bányászat	166	1,7
Haditechnika	4	0,03
Általános mérnöki tudományok, építőipar	995	9,8
Különböző iparágak	331	3,2
Szépirodalom	1 346	13,-
Művészet, fényképezés, sport	689	6,7
Összesen:	10 340 kötet	100 %
Össz-állomány	267 587 kötet	

A könyvállomány gyarapodása az 1967. évihez képest 1253 kötet-
tel csökkent. Ez döntően a devizasorzó változásából eredő folyófo-
rint-fedezet késői rendelkezésre bocsátásának az eredménye.

2. táblázat

A különgyűjtemények gyarapodása

Dokumentumfajta	db
Vállalati irodalom	2
Szabvány, szabadalom	2 165
Aprónyomtatvány	673
Kép, térkép	10
Kézirat, egyéb	98
Jegyzet	1 592
Összesen:	4 540
Össz-állomány	57 958

3. táblázat

A folyóirat-állomány gyarapodása

Kurrens folyóiratok	Folyóirat-féleség
Nem devizaigényes	700
Devizaigényes	1 039
Összesen:	1 739 folyóirat-féleség
Össz-állomány	66 227 kötet

A folyóirat-féleségek száma a múlt évi 1682-ről 1739-re emelkedett, amely a világméretű tendenciát, ha csak kis mértékben is, követi.

Az olvasó- és kölcsönzési
forgalom alakulásaAz olvasó- és kölcsönzési
forgalom az előző évihez hasonló-
an alakult /ld. 4. táblázat/.

A kollégiumokban és a házi kölcsönzésben forgalmazott 41 242 kötet könyvről szakstatisztika nem készült, ezért ez az adat a 4. táblázatban nem szerepel. Ezt is figyelembe véve, a forgalmazott egységek összesen 342 048 db-ot tesznek ki.

Beiratkozottak száma: 1967-ben 10 703
 1968-ban 10 877

4. táblázat

A forgalmazott könyvtári egységek megoszlása szakok szerint

ETO-szakjelzet	Szak	Egység
0	Általános művek	11 590
1/2	Filozófia, vallás	2 987
3K	Marxizmus-leninizmus	7 506
3	Társadalomtudomány	4 753
4	Nyelvtudomány /szótárak/	9 788
51/52	Matematika, geodézia	20 086
53	Fizika	20 311
54+56	Kémia és kémiai technológia	51 587
55/59	Geológia, biológia	1 993
61	Orvostudomány	840
621+629.1	Gépészet, járművek	37 869
621.3	Elektrotechnika	37 723
622+669	Bányászat, kohászat	12 101
624/628	Mérnöki építészet	18 324
63	Mezőgazdaság	1 626
69	Építőipar	9 791
7	Művészet	12 936
71/72	Tertületrendezés, építészet	20 493
8	Irodalomtudomány, szépirodalom	10 985
9	Földrajz, történelem	2 396
Összesen:		300 806

Hálózati és módszertani tevékenység

A vonatkozó miniszteri utasításnak megfelelően megszerveztük a hálózatunkban dolgozó nem főfoglalkozású könyvtárosok alapfoku képzését. Az előadások meghallgatása és a konzultációk után 9 tanszéki és 3 felsőfoku ipari techniku-

mi könyvtáros vizsgázott 4,2 átlageredménnyel.

Helyszini tanácsadással egybekötött instruáló tevékenységet folytattunk. Az év során 104 alkalommal látogatták meg munkatársaink a tanszéki könyvtárakat.

Örvendetesnek tartjuk, hogy a tanszékek személyzete 133 esetben kért könyvtárosi kérdésben módszertani tájékoztatást.

A tanszékektől átvett 12 135 kötetet azonosítottak munkatársaink a szolgálati betűrendes katalógusban. Az azonosított kötetek közül 2995 került feldolgozásra, mert a többi már a hálózat állományában megvolt.

Az egyetem kollégiumaiban lévő letéti állományunkat tovább gyarapítottuk; 1574 kötet új könyvet szereztünk be.

Irodalomkutatói és tájékoztatói tevékenység

A művelődésügyi miniszter utasítása alapján folytattuk a szakirodalmi ismeretek oktatását a Vegyész- és Gépészmérnöki Karon, s - egyelőre - fakultatív jelleggel

megindítottuk a Villamosmérnöki Karon is. A hallgatók diplomatervük témájához kapcsolódóan végezték el az irodalomkutatói feladatokat és sajátították el az irodalomkutatással kapcsolatos minimális könyvtári szakismereteket.

Az egyetem oktatói 20 bibliográfiát igényeltek, melyek tételszáma összesen 1215 volt.

Két kiadványunk indexeit készítettük el computer segítségével. Az újfajta indexek használhatóságáról a közeljövőben kívánunk meggyőződni.

Összefoglalás

A Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára több mint tízezer olvasóját ellátta a szükséges szolgáltatásokkal. A Villamosmérnöki Karon is megindította a szakirodalmi kutatás oktatását.

Eredményesen gondozta a hálózatába tartozó több mint 100 tanszéki és kollégiumi könyvtárat. Kedvezőtlen jelenség azonban, hogy az év során jelentkező pénzügyi problémák miatt a múlt évinél 1253 kötetrel kevesebb könyvet szereztett be.

HÉBERGER, K.: Report on the activities of the Central Library of the Technical University of Budapest in 1968

The paper contains the most essential data of the Library's annual report. 10 340 volumes were acquired, the number of registered readers was 10 877 and that of the volumes circulated amounted to 342 048. The Library issued five publications, two of which were supplied with computer-made indices. At the third faculty of the university - the Faculty of Electrical Engineering - the Library started an educational program concerning the method for literature searching. The Central Library successfully assisted methodologically and in many other ways its network of over 100 branch libraries working in various departments, institutes and colleges of the university. The number of books acquired decreased by 1253 volumes as against the previous year due to some financial difficulties that arose during the year, but the number of periodical titles increased from 1682 to 1739 items.

! !

ХЭБЕРГЕР, К.: Отчет о деятельности Центральной библиотеки будапештского технического университета за 1968 год

Статья содержит наиболее важные данные отчета библиотеки. Фонд библиотеки за 1968 год увеличился на 10 340 томов, 10 877 записавшихся читателей использовали и получили по абонементу 342 048 томов. Библиотека выпустила 5 изданий, указатели к двум из них изготовлены при помощи ЭЦВМ. Преподавание дисциплины изучения специальной литературы началось на третьем факультете: на электротехническом факультете. Свыше 100 библиотек кафедр и общежитий, входящих в сеть, успешно обслужены. Из-за финансовых затруднений, возникших в течение года, приобретено на 1253 тома меньше, чем в предыдущем году, а число журналов увеличилось с 1682 на 1739.

§ § §

HÉBERGER, K.: Bericht über die Tätigkeit der Zentralbibliothek der Technischen Universität Budapest in 1968

Der Artikel enthält die wichtigsten Daten des Jahresberichts der Bibliothek. In 1968 wurden 10 340 Bände erworben, 10 877 eingeschriebene Leser gebrauchten, bzw. borgten 342 048 Bände aus. Die Bibliothek veröffentlichte 5 Publikationen, die Register von zweien derselben wurden mittels Computer verfertigt. Der Unterricht in der Literaturforschung wurde an einer dritten Fakultät - an der Fakultät für Elektrotechnik - eingeführt. Die ins Bibliotheksnetz der Universität gehörenden mehr als 100 Lehrstuhl- und Kollegium-Bibliotheken wurden erfolgreich betreut. Wegen der im Laufe des Jahres aufgetretenen finanziellen Problemen wurden um 1253 Bände weniger Bücher erworben als im Vorjahr; die Zahl der Zeitschriftentitel erhöhte sich dagegen von 1682 zu 1739.